

Sefer LEVENT

HÜRRİYET GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

KIŞI YAŞAMADAN BAHARI GÖREMEYİZ

2022 yılında yaşadıklarımızı özetleyerek başlayalım...

Covid-19 salgınının ardından küresel piyasalarda yaşanan hızlı toparlanmanın sonrasında dünya hiç beklemediği birtakım zorluklarla karşılaştı. Pandemi insanları evlerine kapatıp iş dünyasına kepenk indirtince tedarik zincirinde çok ciddi bozulmalar görüldü. Üstüne bir de Rusya-Ukrayna savaşının enerji fiyatlarında yarattığı sert yükseliş eklenince pandemiyle dünya çapında uygulanmaya başlayan gevşek para ve maliye politikaları sonucunda enflasyon tüm dünyada son 40 yılın en yüksek seviyelerine çıktı.

Bunun üzerine, başta ABD olmak üzere merkez bankaları enflasyonla mücadele etmek amacıyla geçmiş dönemlere kıyasla çok hızlı bir şekilde faiz artırımlarına başladı. 2022 yılının sonlarına doğru enflasyonda tepe seviyesinin görüldüğüne yönelik gelen işaretlerle beraber merkez bankalarının faiz artırımı sürecinin nerede sonlanacağına yönelik bir fikir oluşmaya başlamıştı.

EKONOMİ YÖNETİM DEĞİŞTİ

Dünya enflasyonla başuşmaya devam ederken Türkiye'de 2023 ilk yarısında yapılan genel seçimlerin hemen sonrasında ekonomi yönetiminde ciddi değişiklikler yaşandı. Cevdet Yılmaz'ın ekonomiyi de kapsayan cumhurbaşkanı yardımcılığına, Mehmet Şimşek'in ise T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na getirilmesi piyasalar tarafından olumlu karşılandı. Bu isimlerin göreve gelmesiyle birlikte Türkiye'de rasyonel ekonomi politikalarına dönüş de hızlandı.

Başta T.C. Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan olmak üzere ve diğer ekonomi kurumlarına yapılan atamalarla birlikte yeni ekonomi yönetiminin aldığı kararlarda gözle görülür değişiklikler oldu.

İleride ekonominin daha iyi bir rotaya oturması için alınan her karar kısa vadede birtakım zorluklara da neden oluyor. Faiz artışları, kredi daralması ve taksitlendirme imkanlarının kısıtlanması harcamalar üzerinde etkili olurken kamunun gelir kaynaklarını artırmaya çalışması da dikkat çekiyor.

SONUÇLAR 2024'E YANSIYACAK

Atılan adımların 2023 sonuna kadar devam etmesi halinde 2024'ün ortalarından itibaren rasyonel ekonomi politikalarının sonuçları daha net görünecek. Ancak iş dünyası için işler bir süre daha zor geçecek. Özellikle finansmana ulaşmakta yaşanan sıkıntılar gündemde ilk sıralarda yer almaya devam edeceğe benziyor. İş dünyası bir taraftan artmakta olan faizlerin yeni seviyelerine alışmaya çalışırken bir taraftan da kredi koşullarının kolaylaştırılması taleplerini dile getirmeye devam edecek.

SANAYİ ŞEHİRİ BURSA

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın Bursa 250 Büyük Firma 2022 araştırmasının sonuçlarına gelirsek...

Bursa ekonomik olarak Türkiye'ye büyük katkılar sunan bir şehir. Özellikle sanayi, tarım, turizm ve ticaretin bir arada olduğu ender şehirlerden biri...

Ancak bana Bursa'nın lokomotifi ne diye sorsanız, hiç düşünmeden sanayi diye cevap veririm. Çünkü Bursa otomotiv, tekstil, mobilya, gıda, kimya, makine ve metal işleme gibi sektörlerde ilklere imza atmış güçlü bir sanayi altyapısına sahip.

TÜRKİYE'DEN FARKLI SONUÇ

Bursa 250 Büyük Firma Araştırması'nın 2022 sonuçlarına şöyle bir baktığımda kısmen Türkiye ortalamasından farklı sonuçlar gördüm.

Kar eden firma sayısı 217'den 227'ye çıkarken toplam kar % 88,4 artışla 32,1 milyar TL'den 60,6 milyar TL'ye çıkmış. Türkiye'de 2022 enflasyonunun % 64,27 olduğunu hesaba katarsak 10 şirketin de kar tablosuna dahil olduğunu göz önüne alırsak, aslında TL bazında kar artışının şirketleri çok da memnun edecek bir boyutta olduğunu düşünmüyorum. Bunun en büyük nedeni ise şüphesiz maliyetlerde yaşanan artışlar...

Hatırlatmakta fayda var. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) eylül ayının ortalarında 2022 yılına ilişkin sektör bilançolarını yayınlamıştı. Türkiye İstatistik Kurumu ve T.C. Merkez Bankası'nın ortak çalışmasıyla idari kayıtlardan yola çıkarak hazırlanan raporda 2022 yılında 17 sektör incelenmiş, bunların toplam aktif büyüklüğünün yıllık bazda % 59, özkaynak toplamının % 93, net satışlarının ise % 113 arttığı görülmüştü. Söz konusu 17 sektör toplam net dönem kârlarında ise rekor sayılabilecek % 423'lük artışı yakalamıştı. Bursa verilerine geri dönersek % 88,4'lük artışın Türkiye ortalamasının oldukça altında kaldığına dikkat çekmek gerekir.

VERİ AÇIKLAMAYAN ŞİRKETLER

Bursa 250 verileri incelendiğinde 'Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik' sektöründeki 5, 'Enerji' sektöründeki 6, 'Hazır Giyim' sektöründeki 6, 'Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık' sektöründeki 4, 'Kimya' sektöründeki 6, 'Otomotiv Ana Sanayi' sektöründeki 3 ve 'Plastik' sektöründeki 7 firmanın verilerini paylaşmadığı görülüyor. Başta otomotiv ana sanayi olmak üzere Bursa ekonomisi üzerinde ağırlığı olan bu şirketlerin verilerinin kapsam dışı olması genel durum ile ilgili sağlıklı bir analiz yapmamıza da engel oluyor. Umarım bu şirketler önümüzdeki dönemlerde geçmiş yıllarda olduğu gibi verilerini şeffaf bir biçimde kamuoyu ile paylaşsınlar. Unutmamak gerekir ki bu veriler ışığında yapılan analizler gerektiğinde sektörel bazlı tedbir ya da teşviklere de vesile oluyor.